

РЕШЕНИЕ

№ 134

гр. София, 27.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на тринадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Бистра Николова

Членове: Тодор Тодоров
Милен Василев

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
като разгледа докладваното от Бистра Николова Въззивно търговско дело № 20231001000027 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 от ГПК.

С решение от 12.10.2022 г. по т.дело № 318/21 г. СГС, ТО, V I - 6 състав е осъдил на основание чл.405 КЗ, „ДЗИ – Общо застраховане “ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление гр.София, район „Триадица“, бул. "Витоша" № 89Б, да заплати на Община Алфатар , ЕИК 000565359 с адрес гр. Алфатар, обл.Силистра, ул.“Йордан Петров“ № 6, със съдебен адрес гр.София, бул. “Александър Стамболийски“№ 84, ет.8, офис 43, чрез адв. Р. Т., застрахователно обезщетение в размер на 134 000 лева (сто тридесет и четири хиляди лева) по силата на застрахователен договор, сключен между страните и обективиран в застрахователна полица № 110120181000008/13.03.2020 г., поради настъпило на 04.09.2020 г., по време на действието на застрахователния договор , застрахователно събитие по Клауза Б от Общите условия на застрахователя, действали към момента на сключване на договор, в резултат на което е увредено застраховано имущество на ищеца, ведно със законната лихва, считано от 18.02.202 г. до окончателното ѝ изплащане, както и направените по делото разноски в размер на 11 060 лева.

Недоволен от горното решение е останал ищецът в първоинстанционното производство „ДЗИ – Общо застраховане “ ЕИК 121718407, който го обжалва в срок с оплаквания за незаконосъобразност, необоснованост и постановяването му при съществени нарушения на процесуалните правила. Въззивникът излага, че съдът е неправилно е кредитирал изслушаното заключение на съдебно - техническата експертиза, тъй като същата се базира на допускания, направени от вещото лице и съдържа изводи, при липса на яснота относно начина на тяхното формиране. Сочи, че в нарушение на процесуалните правила съдът не е допуснал повторна съдебно - техническа експертиза, въпреки своевременно предприетото от него оспорване. Сочи, че заключението е определило действителната пазарна цена на процесната сграда към датата на неговото изготвяне, но релевантна за спора е единствено действителната пазарна цена на същото към датата на

настъпване на застрахователното събитие. Сочи, че вещото лице е използвало неподходящи методи на оценка, а съдът не е отчетел обстоятелството, че застрахователят носи отговорност единствено за щети, които са в пряка причинно - следствена връзка в настъпилото събитие. Поддържа, че наред с неподходящите методи за оценка, вещото лице е посочило и стойност на разходи, направени за възстановяване на имота, които не са в пряка причинно - следствена връзка с настъпилото застрахователно събитие, без да даде отговор на въпроса какво е наложило тяхното извършване. Твърди, че вещото лице не отговорило и на въпроса дали преди сключване на застрахователния договор е бил извършен ремонт на покривната конструкция . Инвокира оплакване необоснованост на решението, тъй като съдът е кредитирал изцяло заключението нае вещото лице относно състоянието на покрива на сградата, като е игнорирал изрично посоченото от същото, че е невъзможно срутването на покрива да настъпи единствено от навлизане на вода само от един прорез на капандурата. С оглед на горното поддържа, че изводът на съда за наличие на разместени керемиди, вследствие на силния вятър се явява произволен , тъй като не следва от доказателствата по делото и са базира на предположения на вещото лице. Твърди, че съдът е изчислил неправилно размера на разходите, необходими за отстраняване на причинените повреди, тъй като се е позовал на заключението на съдебно- техническата експертиза, а не на двустранно подписания протокол, съставен по реда на чл. 41 от Общите условия . Сочи, че тази договорна клауза урежда реда за оценяване на щетите, като след двукратно извършени огледи и двата протокола са подписани от Кмета на Община Алфатар без забележки, като ищецът не е упражнил правото си същата клауза да отправи възражение или да поиска назначаване на вещо лице за своя сметка. Твърди, че размерът на разходите за отстраняване на щетите съобразно двустранно подписания същия възлиза на 75 170,4 лева - по средни за страната цени и в размер на 71 962,11 лева по представени счетоводни документи. Позицията се на клаузата на чл. 7.8 от Общите условия, съобразно която застрахователят не дължи заплащане на застрахователно обезщетение за вреди, които са резултат на предходни , неотстранени своевременно от застрахования. Твърди, че по силата на застрахователния договор са застраховани общо 27 сгради, собственост на Община Алфатар, с обща застрахователна стойност в размер на 4 344 567,60 лева, като в списъка, представляващ неразделна част от застрахователния договор е посочена конкретна стойност на всеки отделен обект. Сочи, че стойността на процесното читалище, фигуриращо под № 5 в списъка е посочена на 46 650 лева, на колкото възлиза застрахователната сума, която е и лимитът на отговорността на застрахователя. Твърди, че застраховането на сградата, построена през 1962 година за сума в размер на 4 344 567 лева е невъзможно и противоречи на добрите нрави. Моли съда да отмени обжалваното решение и да отхвърли предявения иск, в съотношение на евентуалност да намали същото до размера на лимита на отговорността му, възлизащ на застрахователната сума.

Въззиваемият Община Алфатар изразява становище за неоснователност на въззивната жалба. Навежда доводи за законосъобразност и обоснованост на обжалваното решение, с твърдения, че същото се базира на заключение на съдебно- техническа експертиза, която е дала компетентен отговор на всички поставени въпроси, въз основа на специални знания и използвани научни методи. Поддържа, че съдът е установил всички релевантни за спора факти, като е посочил изрично, че заключението установява действителната стойност на застрахованото имущество, въпреки че е посочена от вещото лице като пазарна стойност. Твърди, че вещото лице е използвало коректни научни методи, като е описало и всички разходи, необходими за пълното възстановяване на сградата, като стойността на същите не е включена в оценката. Излага, че изготвеното заключение е пълно, ясно и точно, обосновавано и определя коректно действителната пазарна цена на сградата. Твърди, че двата протокола, съставени от застрахователя не съдържат посочване , че са изчерпателни относно направените в тях констатации, поради което липсва пречка за последващо установяване и на други щети. Навежда доводи за обоснованост на извода, че

всички опасни щети са в резултат от настъпилото застрахователно събитие, а не от лошо стопанисване на сградата и непредприемане на наложителни ремонти. Сочи, че представения по делото списък на сгради не представлява неразделна част от договора, тъй като последният не насочва към него по никакъв начин, поради което и имуществото е застраховано по неговата действителна пазарна стойност, поради което и размерът на вредата е определен правилно. Моли съда да потвърди обжалваното решение.

След преценка на събраните по делото доказателства, съдът приема за установено следното:

Производството пред първоинстанционния съд е образувано въз основа на искова молба, предявена от Община Алфатар срещу ДЗИ – Общо застраховане “ЕАД за заплащане на сумата 134 000 лева, представляваща застрахователно обезщетение по застрахователен договор, сключен между страните и обективиран в застрахователна полица № 110120181000008/13.03.2020 г., поради настъпило на 04.09.2020 г., по време на действието на застрахователния договор, застрахователно събитие по Клауза Б от Общите условия на застрахователя, действали към момента на сключване на договор, в резултат на което е увредено застраховано имущество на ищеца, ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на исковата молба в съда и направените по делото разноски.

Между страните по делото не се спори, а и от представените писмени доказателства се установява, че на 13.03.2020 г. между ищцовата Община Алфатар и дружеството на ответника „ДЗИ – Общо застраховане “ЕАД е сключен договор за застраховка, обективиран в застрахователна полица № 110120181000008/13.03.2020 г. По силата на договора ответникът - застраховател се е съгласил да застрахова сгради, собственост на ищеца на стойност 4 344 567,60 лева и притежавани от него други дълготрайни материални активи на стойност 42 120 лева. Договорът е сключен със срок на действие от 18.03.2020 г. до 17.03.2021 г. при застрахователна премия в размер на 1 759,80 лева, платима еднократно. Безспорно между страните е и обстоятелството, че покритите рискове по договора са: покритие А – пожар, мълния, експлозии, сблъсък или падане на пилотирано летателно тяло, негови части или товар, покритие А1- злоумишлени действия на трети лица, вандализъм, покритие Б- буря, градушка, проливен дъжд, тежест или естествено натрупване на сняг и/или лед, извързване, замръзване, покритие Д2 - изтичане на вода и пара, покритие Д5 - свличане или срутване на земни пластове и/или действие на подпочвени води, покритие Д7- удар от превозно средство и/или животно. Между страните по делото не се спори, че на 04.09.2020 г. след проливен дъжд и силен вятър през целия ден покривът на сградата на читалище „Ведрина“ в гр. Алфатар се е срутил, като срутването е причинило вреди по сградата. Не се спори, че читалището е част от сградите- общинска собствено, предмет на застраховане по процесния договор.

С оглед на горната фактическа установеност основните спорни обстоятелства в процеса са дължи ли се и в какъв размер застрахователно обезщетение, предвид доводите на ответника, че част претендираните вреди не са пряка и непосредствена последица от застрахователното събитие, както и че пропадането на покрива е резултат от лошо поддържане на сградата и неотстраняване на вреди от предходни събития - основание за отказ от заплащане на застрахователно обезщетение по чл. 7.8 и чл. 7.9 от Общите условия. Спори се между страните и какъв е размерът на застрахователната сума по договора за застраховка на процесното читалище, предвид доводите на ответника, че отговорността му е ограничена до стойността на същото, посочена в списъка на сградите, подлежащи на застраховане, представляващ неразделна част от договора, а именно 49 650 лева.

Представената по делото застрахователна полица № 110120181000008/13.03.2020 г. обективира договор за застраховка, сключен между страните по делото при Общи условия, действали към датата на неговото подписване. Общите условия представляват неразделна част от договора, като застрахователната полица съдържа изричното волеизявление на

застрахования, че е запознат с тяхното съдържание и ги приема. В самата полица обаче липсва индивидуализиране както на застрахованото имущество, така и на рисковете, срещу настъпването на които се сключва договора. Покритите по полицата рискове са обозначени с различни букви, разяснени в отделни клаузи на Общите условия. Идентичен подход на препращане е налице и по отношение на индивидуализацията на застрахованото имущество. В самата застрахователна полица е посочено единствено, че предмет на застраховане са сгради на обща стойност 4 344 567,60 лева, както и други ДМА на стойност от 42 120 лева, при липса на описание и посочване на други техни индивидуализиращи признаци. Тълкуването на употребените термини “сгради” и „други ДМА“ обаче обосновава извода, че предмет на застраховане са множество обекти, собственост на Община Алфатар. В подкрепа на горния извод е и признанието на ищеца, че договорът е сключен в изпълнение на задължението му по чл. 9 ал. 1 от ЗОС за задължително застраховане на имуществото - публична общинска собственост. Към застрахователната полица е приложен „Списък на сградите - публична общинска собственост на Община Алфатар, подлежащи на задължително застраховане през 2020 година“ . Същият е изготвен от служители на ищеца и носи техни подписи и печат на Общината, и съдържа описание на 18 сгради – публична общинска собственост , с посочване на балансовата им стойност, като и на договорената стойност на застрахователното покритие. Списъкът е представен като доказателство по делото и от ищеца и от ответника, което сочи, че същият е бил взет предвид от страните при сключване на застрахователния договор . С оглед на горното настоящата инстанция намира, че въпреки липсата в застрахователната полица на изрично препращане към Списъка на сградите, подлежащи на застраховане, същият представлява неразделна част от застрахователния договор. Същият съдържа опис на сгради- публична общинска собственост, които са в достатъчна степен индивидуализирани по местоположение , площ и стойност, поради което е напълно годен да замести липсващият предмет на застраховане в застрахователната полица. Обратното би означавало да се приеме, че сключеният договор е нищожен, поради липса на предмет / непосочване на имуществото, предмет на застраховане нито в застрахователната полица, нито в друг, отделен документ, представляващ неразделна част от договора/, което не е налице в конкретния случай, предвид обективизирането на предмета на договора в отделен списък.

По изложените съображения настоящата инстанция намира, че предмет на застраховане по процесния застрахователен договор са сградите, индивидуализирани подробно по вид, местонахождение площ и стойност в „Списък на сградите - публична общинска собственост на Община Алфатар, подлежащи на задължително застраховане през 2020 година“, представляващ неразделна част от договора. Читалище „Ведрина“ гр.Алфатар фигурира под № 5 в списъка , с посочена балансова стойност в размер на 39 767,49 лева и „договорена стойност“ в размер на 49 650 лева. Посочването на отделна цена на имуществото, различна от балансовата стойност , договарянето ѝ от страните и определянето ѝ като „договорена стойност в лева“ сочи, че същите са придали значение на тази сума на застрахователна сума по смисъла на чл. 346 от КЗ. С оглед на това съдът намира, че посочената договорена стойност в лева на всяка отделна сграда е уговорената за същата сграда застрахователна сума, която определя максималния размер на /лимита/ на отговорността на застрахователя. Обратното би означавало да се приеме, че застрахователят се е задължил да обезщети неограничено евентуалните вреди независимо от стойността на конкретния обект, което противоречи на целта на застрахователния договор.

Между страните по делото не се спори, че на 04.09.2020 г. след проливен дъжд и много силен вятър на територията на гр. Алфатар, покривната конструкция на сградата на читалище „Ведрина“ се е срутила чрез пропадане в самата сграда. Срутиването е предизвикало повреди по сградата, описани в представените на листи 94 и 95 от делото на

първоинстанционния съд опис на увредено имущество и експертно заключение. Същите са съставени по реда на чл. от Общите условия - след оглед от определено от застрахователя вещо лице в присъствието на представител на застрахования и носят техните подписи. В същият се съдържат констатации за срутване на покрива и пропадането му в сградата, което е предизвикало счупване на три боря стъклопакети, повреждане на отоплителната, вентилационната и електрическата инсталации, окачени тавани и стъкла – тъмни и релефни. релефни. В протокол от извършен втори оглед / лист 97 от делото на СГС/ са описани и електрическа, отоплителна и вентилационна инсталации , ламиниран паркет , дървени парпети и стълбище, гипсокартон както и гранитогресни плочки. Въз основа на горното, с писмо изх.№ О-92-24019/02.11.2020 г. застрахователят е отказал заплащане на застраховането обезщетение. В мотивите за отказа е посочено, че покривът е бил с висока степен на амортизация, счупени керемиди, разместени билни капаци, изгнили греди и ребра на конструкцията , проядени от дървояди, изложен на климатични промени, като извършваните частични ремонти са довели до неговото допълнително натоварване - основния за отказ по чл. 7.8 и 7.9 от Общите условия към договора. _

От показанията на свидетелите Н. Г. и Д. С., които имат преки и непосредствени впечатления, в качеството си на служител на Общината и член на читалищното настоятелство, се установява, че повредите в читалището съответстват по вид на описаните от застрахователя в представените по делото два протокола за оглед. Свидетелите твърдят, че срутването е резултат от навлизането на вода е поради разместени от силния вятър керемиди и счупване на капандурата на покрива. В резултата на настъпилото срутване на покривната конструкция и пропадането ѝ в помещението са увредени отоплителната , вентилационната и електрическата инсталации, множество стъкла и стъклопакети. Повреден и окаченият таван, сцената и изградените към нея дървени стъпала и дървени парпети, повредени са врати, както и настилки от теракота и ламиниран паркет. Видно от показанията на свидетелите, покривът на сградата е ремонтиран през 2014 година. По време на този ремонт е извършена частична подмяна на носещите дървени греди на покривната конструкция, частична подмяна на керемиди, както и ремонт на капандурата, със смяна на ламаринената ѝ обшивка, в резултат на което същата се е затваряла плътно. Видно от гласните доказателства, всяка година служители на Общината са извършвали оглед на покрива на читалището за наличие на счупени и разместени керемиди, с цел евентуалната им подмяна. В началото на пролетта на 2020 г., след снеготопенето, подобен оглед е извършен отново, като същият е констатирал разместване на няколко керемиди, които били поправени. С оглед на горното настоящата инстанция намира, че към датата на настъпване на застрахователното събитие покривната конструкция на сградата се е намирал в добро състояние, обосноваващо годност на същата за експлоатацията ѝ по предназначение. Установява се, че застрахованият е поддържал същата в добро състояние, като е предприемал своевременни, макар и частични ремонти.

Горният извод се подкрепя и от заключението на изслушаната пред първоинстанционния съд съдебно - техническа експертиза. От същото , въз основа на приложения по делото снимков материал се установява, че част от елементите от покривната конструкция са обработени по различен начин - част от гредите са дялани и проядени от дървояди, а други са бичени /обработени на машина/ и са по – светли на цвят, което сочи, че същите датират от различно време. Горното подкрепя изводът, формиран въз основа на показанията на свидетелите на ищеца за извършвани ремонти на покривната конструкция и нейната годност . Този извод не се разколебава от показанията на свидетелите на ответника Т. Д. и В. А.. Същите са извършвали предходни огледи в кръга на тяхната служба през 2014-2015 година, както и оглед след настъпване на застрахователното събитие, поради което нямат преки впечатления за състоянието на покрива непосредствено преди пропадането му. И двамата свидетели установяват наличието на греди, които са остарели и проядени от дървояди, но горното не се отрича и от

показанията на останалите свидетели и вещото лице. Твърденият и на двамата за наличието на нетипично малък брой керемиди, които са паднали в сградата от покрива, което сочи, че по време на проливния дъжд същият е бил открит поради ремонт, което е обосновало навлизането на вода и пропадането на покривната конструкция се базира единствено на предположение / основано на наличието на палети с нови керемиди, струпани в близост до сградата/ а на не техни преки и непосредствени възприятия. Наличието на нови строителни материали се обяснява от останалите свидетели със строежа на нова сграда в непосредствена близост, което не се опровергава от други доказателства по делото. Навлизането на вода в сградата през покрива е обяснено от вещото лице със силния вятър, който би могъл да доведе до разместване на керемиди и от там навлизане на вода. Доколкото и двете причини за навлизане на вода и пропадане на покривната конструкция - наличие на непокрит покрив, поради извършване на ремонт и разместване на керемиди от силния вятър се базират не на преки и непосредствени възприятия, а на предположения, основани на професионалния опит на свидетелите и вещото лице, съдът намира, че причината за навлизане за навлизане вода са неустановени по делото. Доколкото обаче в процеса е установено по несъмнен начин, че пропадането на покривната конструкция е в резултат на проливния дъжд, и предвид липсата на доказателства за липса на керемиди и негодност на покривната конструкция, както и установеното поддържане на същата в добро състояние, съдът намира, че наличието на основание за отказ от заплащане на застрахователно обезщетение по чл. 7.8 от Общите условия – неотстранени повреди от по-рано настъпили събития и чл. 7. 9 от Общите условия - липса на подходяща квалификация, неправилно или безстопанствено съхранение или експлоатация на имуществото - не е доказано в процеса.

По изложените съображения настоящата инстанция намира предявения иск за основателен. В процеса не е установено наличието на основания за отказ от заплащане на застрахователно обезщетение по чл. 7.8 и чл. 7.9 от Общите условия към договора за застраховка, поради което ответникът дължи плащане съобразно договора. От допълнителното заключение на съдебно-техническата експертиза се установява, че стойността на разходите, необходими за възстановяване на всички щети по сградата, т.е за възстановяване на сградата във вида, в който се е намирала преди настъпване на застрахователното събитие / възстановителна стойност/ възлиза на 75 140 ,40 лева, съобразно представения от ответника ликвидационен опис, като действително заплатените от ищеца разходи, съобразно представените документи възлизат на 92 720,51 лева. И двете суми надвишават по размер уговорената в договора застрахователна сума, която лимитира отговорността на застрахователя – 49 650 лева, поради което предявеният иск следва да бъде уважен до нейния размер, а за разликата над същата до претендираните 134 000 лева претенцията следва да бъде отхвърлена, като неоснователна.

Поради несъвпадение на фактическите и правни констатации на двете инстанции, решението на първоинстанционния съд следва да бъде отменено в частта, в която предявеният иск е уважен за сума в размер на разликата над 49 650 лева до присъдените 134 000 лева, в която част претенцията следва да бъде отхвърлена, като неоснователна. В останалата обжалвана част решението следва да бъде потвърдено.

На основание чл. 78 ал. 1 от ГПК ответникът следва да заплати на ищеца направените за водене на първоинстанционното производство разноски в размер на 4 098 лева и направените пред настоящата инстанция разноски в размер на 1 482,08, съразмерно с уважената част от исковете. Възражението на ответника за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение се явява неоснователно, тъй като същото попада изцяло в минималния размер, установено от Наредба №1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

На основание чл. 78 ал. 3 от ГПК ищецът следва да заплати на ответника

направените за водене на първоинстанционното производство разноси в размер на 768 лева и направените пред настоящата инстанция разноси в размер на 1 875,84 лева , съразмерно с отхвърлената част от исковете.

Водим от гореизложеното, съдът,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение от 12.10.2022 г. по т.дело № 318/21 г. на СГС, ТО, V I - 6 състав в частта, в която „ДЗИ – Общо застраховане “ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление гр.София, район „Триадица“, бул. "Витоша" № 89Б е осъдено да заплати на Община Алфатар , ЕИК 000565359 с адрес гр. Алфатар, обл.Силистра, ул.“Йордан Петров“№ 6, със съдебен адрес гр.София, бул.“Александър Стамболийски“№ 84, ет.8, офис 43, чрез адв. Р. Т., застрахователно обезщетение в размер на разликата над 49 650 лева до 134 000 лева, , представляваща застрахователно обезщетение по договор за застраховка, сключен между страните и обективиран в застрахователна полица № 110120181000008/13.03.2020 г., поради настъпило на 04.09.2020 г., по време на действието на застрахователния договор , застрахователно събитие по Клауза Б от Общите условия на застрахователя, действали към момента на сключване на договор, в резултат на което е увредено застраховано имущество на ищеца, ведно със законната лихва, считано от 18.02.202 г. до окончателното ѝ изплащане, както и в частта за разноските и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ иска , предявен от Община Алфатар , ЕИК 000565359, гр. Алфатар, обл.Силистра, ул.“Йордан Петров“ № 6 срещу ДЗИ – Общо застраховане “ ЕАД, ЕИК 121718407 за заплащане на сума в размер на разликата над 49 650 лева до 134 000 лева, представляваща застрахователно обезщетение по договор за застраховка, сключен между страните и обективиран в застрахователна полица № 110120181000008/13.03.2020 г., поради настъпило на 04.09.2020 г., по време на действието на застрахователния договор , застрахователно събитие по Клауза Б от Общите условия на застрахователя, действали към момента на сключване на договор, в резултат на което е увредено застраховано имущество на ищеца, ведно със законната лихва, считано от 18.02.202 г. до окончателното ѝ изплащане, като неоснователен.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА „ДЗИ – Общо застраховане “ ЕАД София, , ЕИК 121718407 да заплати на Община Алфатар , ЕИК 000565359, гр. Алфатар, обл.Силистра, ул.“Йордан Петров“№ 6 направените за водене на първоинстанционното производство разноси в размер на 4 098 лева и направените пред настоящата инстанция разноси в размер на 1 482,08 лева, съразмерно с уважената част от исковете.

ОСЪЖДА Община Алфатар , ЕИК 000565359, гр. Алфатар, обл.Силистра, ул.“Йордан Петров“№ 6 да заплати на ДЗИ – Общо застраховане “ ЕАД, ЕИК 121718407 направените за водене на първоинстанционното производство разноси в размер на 768 лева и направените пред настоящата инстанция разноси в размер на 1 875,84 лева, съразмерно с отхвърлената

част от исковете.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280 от ГПК пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____